



## Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

22. ledna 2015\*

„Řízení o předběžné otázce — Nařízení (ES) č. 44/2001 — Článek 5 bod 3 — Příslušnost ve věcech  
deliktní a kvazideliktní odpovědnosti — Autorská práva — Obsah v elektronické podobě —  
Zveřejnění na internetových stránkách — Určení místa škodné události — Kritéria“

Ve věci C-441/13,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Handelsgericht Wien (Rakousko) ze dne 3. července 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 5. srpna 2013, v řízení

**Pez Hejduk**

proti

**EnergieAgentur.NRW GmbH,**

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení L. Bay Larsen, předseda senátu, K. Jürimäe, J. Malenovský, M. Safjan (zpravodaj)  
a A. Prechal, soudci,

generální advokát: P. Cruz Villalón,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za P. Hejduk M. Pilzem, Rechtsanwalt,
- za společnost EnergieAgentur.NRW GmbH M. Wukoschitzem, Rechtsanwalt,
- za českou vládu M. Smolkem a J. Vláčilem, jako zmocněnci,
- za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem a E. Pedrosou, jako zmocněnci,
- za švýcarskou vládu M. Jametti, jako zmocněnkyní,
- za Evropskou komisi A.-M. Rouchaud-Joët a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 11. září 2014,

\* Jednací jazyk: němčina.

vydává tento

### **Rozsudek**

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 5 bodu 3 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi P. Hejduk, s bydlištěm ve Vídni (Rakousko) a společností EnergieAgentur.NRW GmbH (dále jen „EnergieAgentur“), se sídlem v Düsseldorfu (Německo), ve věci žádosti o konstatování porušení autorských práv z důvodu zpřístupnění fotografií, které pořídila P. Hejduk, na internetových stránkách společnosti EnergieAgentur bez souhlasu poslední jmenované.

### **Právní rámec**

#### *Nařízení č. 44/2001*

- 3 Z bodu 2 odůvodnění nařízení č. 44/2001 vyplývá, že jeho cílem je v zájmu řádného fungování vnitřního trhu přijmout „předpisy, které umožní sjednotit pravidla pro určení příslušnosti v občanských a obchodních věcech v mezinárodním ohledu a zjednodušit formality s ohledem na rychlé a jednoduché uznávání a výkon rozhodnutí členskými státy, pro které je toto nařízení závazné.“

- 4 Body 11, 12 a 15 odůvodnění uvedeného nařízení zní:

„(11)

Pravidla pro určení příslušnosti musí být vysoce předvídatelná a založená na zásadě, podle které je příslušnost obecně založena na místě bydliště žalovaného, a musí být na tomto základě vždy určitelná, kromě několika přesně určených případů, kdy předmět sporu nebo smluvní volnost stran opravňuje k použití odlišného určujícího hlediska. Sídlo právnické osoby musí být v nařízení samostatně vymezeno tak, aby společná pravidla byla přehlednější a zamezilo se sporům o příslušnost.

(12) Kromě místa bydliště žalovaného by měla existovat i jiná kritéria pro určení příslušnosti, založená na úzké vazbě mezi soudem a právním sporem nebo usnadňující řádný výkon spravedlnosti.

[...]

(15) V zájmu harmonického výkonu spravedlnosti je nezbytné minimalizovat možnost souběžných řízení a zajistit, aby ve dvou členských státech nebyla vydána vzájemně si odporující rozhodnutí [...]

- 5 Pravidla o příslušnosti jsou obsahem kapitoly II téhož nařízení.
- 6 Článek 2 odst. 1 nařízení č. 44/2001, který je obsažen v oddílu 1 kapitoly II, nadepsané „Obecná ustanovení“, zní takto:

„Nestanoví-li toto nařízení jinak, mohou být osoby, které mají bydliště na území některého členského státu, bez ohledu na svou státní příslušnost žalovány u soudů tohoto členského státu.“

- 7 Článek 3 odst. 1 uvedeného nařízení, který se nachází v témže oddíle 1, stanoví:

„Osoby, které mají bydliště na území některého členského státu, mohou být u soudů jiného členského státu žalovány pouze na základě pravidel stanovených v oddílech 2 až 7 této kapitoly.“

- 8 Článek 5 bod 3 uvedeného nařízení, který je součástí oddílu 2 „(Zvláštní příslušnost“) jeho kapitoly II, zní takto:

„Osoba, která má bydliště na území některého členského státu, může být v jiném členském státě žalována:

[...]

- 3) ve věcech týkajících se deliktů nebo kvazideliktů odpovědnosti u soudu místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události“.

#### *Směrnice 2001/29/ES*

- 9 Podle čl. 1 odst. 1 směrnice o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230):

„Tato směrnice se vztahuje na právní ochranu autorského práva a práv s ním souvisejících v rámci vnitřního trhu, a to se zvláštním zřetelem na informační společnost.“

#### **Spor v původním řízení a předběžná otázka**

- 10 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že P. Hejduk je profesionální fotografkou specializovanou na fotografování architektury, a zejména autorkou fotografických děl zachycujících díla rakouského architekta Georga W. Reinberga. Ten v rámci kolokvia pořádaného dne 16. září 2004 společností EnergieAgentur použil fotografie P. Hejduk pro účely ilustrace svých staveb, a to se souhlasem P. Hejduk.
- 11 Společnost EnergieAgentur poté bez souhlasu P. Hejduk a uvedení toho, komu náleží autorská práva, zpřístupnila uvedené fotografie k prohlížení a ke stažení na svých internetových stránkách.
- 12 P. Hejduk měla za to, že společnost EnergieAgentur porušila její autorská práva a podala k Handelsgericht Wien žalobu na náhradu škody ve výši 4 050 eur, jakož i k povolení uveřejnit rozsudek na náklady uvedené společnosti.
- 13 Předkládající soud uvádí, že pro odůvodnění výběru uvedeného soudu se P. Hejduk dovolává čl. 5 bod 3 nařízení č. 44/2001. Společnost EnergieAgentur vznesla námitku mezinárodní a územní nepřislušnosti Handelsgericht Wien, tvrdíc, že její internetové stránky nejsou určeny pro Rakousko a že pouhá možnost zobrazit je v členském státě nepostačuje ke vzniku příslušnosti uvedeného soudu.
- 14 Za těchto podmínek se Handelsgericht Wien rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je třeba čl. 5 bod 3 nařízení[č. 44/2001] vykládat v tom smyslu, že v právním sporu o porušení práv souvisejících s autorským právem, které bylo způsobeno tím, že byla na internetových stránkách zpřístupněna fotografie, přičemž internetové stránky jsou provozovány v doméně nejvyšší úrovně jiného členského státu, než je stát, ve kterém má majitel práv bydliště, jsou příslušné pouze soudy

- členského státu, ve kterém má údajný porušitel sídlo, jakož i
- členského státu nebo členských států, na které jsou internetové stránky vzhledem ke svému obsahu zaměřeny?“

## K předběžné otázce

- 15 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 5 bod 3 nařízení č. 44/2001 vykládán v tom smyslu, že v případě tvrzeného porušení práv souvisejících s autorským právem zaručených členským státem, v němž má sídlo soud, k němuž byla podána žaloba, je tento soud příslušný k projednání žaloby na určení odpovědnosti za škodu způsobenou na uvedených právech zveřejněním chráněných fotografií na internetových stránkách přístupných v obvodu jeho působnosti.
- 16 Nejprve je třeba připomenout, že čl. 5 bod 3 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán nezávisle a restriktivně (v tomto smyslu viz rozsudek *Coty Germany*, C-360/12, EU:C:2014:1318, body 43 až 45).
- 17 Kapitola II oddíl 2 nařízení č. 44/2001 uvádí určitá ustanovení o určení zvláštní příslušnosti, mezi něž patří určení příslušnosti podle čl. 5 bodu 3 uvedeného nařízení, pouze jako výjimku ze základní zásady stanovené v čl. 2 odst. 1 nařízení č. 44/2001, která přiznává příslušnost soudům členského státu, na jehož území má žalovaný bydliště (rozsudek *Coty Germany*, C-360/12, EU:C:2014:1318, bod 44).
- 18 Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že slovní spojení „místo, kde došlo nebo může dojít ke škodné události“, uvedené v čl. 5 bodě 3 nařízení č. 44/2001, vztahuje k místu, kde došlo k újmě, a zároveň k místu příčinné události, v níž má tato škoda původ, takže žalovaný může být podle volby žalobce žalován u soudu jednoho nebo druhého místa (rozsudek *Coty Germany*, EU:C:2014:1318, bod 46).
- 19 V tomto ohledu z ustálené judikatury vyplývá, že se pravidlo příslušnosti stanovené v čl. 5 bodě 3 uvedeného nařízení zakládá na existenci zvláště úzké vazby mezi sporem a soudy místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události, který odůvodňuje určení příslušnosti uvedených soudů z důvodů řádného výkonu spravedlnosti a užitečné organizace řízení (rozsudek *Coty Germany*, EU:C:2014:1318, bod 47).
- 20 Vzhledem k tomu, že identifikace jedné z vazeb uznaných judikaturou připomenutou v bodě 18 tohoto rozsudku musí umožnit založit příslušnost soudu, který má objektivně nejlepší předpoklady pro posouzení, zda skutečnosti zakládající odpovědnost žalované osoby jsou splněny, vyplývá z toho, že návrh na zahájení řízení může být platně podán pouze k soudu, v jehož obvodu se nachází relevantní vazba (rozsudek *Coty Germany*, EU:C:2014:1318, bod 48 a citovaná judikatura).
- 21 Dále je třeba upřesnit, že ačkoli P. Hejduk ve věci v původním řízení tvrdí, že došlo k porušení jejich autorských práv zveřejněním jejich fotografií na internetových stránkách bez jejího souhlasu, týká se toto tvrzení podle předkládajícího soudu zvláště práv s právem autorským souvisejících.
- 22 V tomto ohledu je třeba připomenout, že ačkoli je autorská práva třeba chránit zejména na základě směrnice 2001/29 automaticky ve všech členských státech, podléhají zásadě teritoriality. Uvedená práva tedy mohou být porušena v každém členském státě podle použitelných hmotněprávních předpisů (viz rozsudek *Pinckney*, C-170/12, EU:C:2013:635, bod 39).
- 23 Zaprvé je třeba konstatovat, že příčinná událost, definovaná jako skutečnost, které vedla k tvrzené škodě (viz rozsudek *Zuid-Chemie*, C-189/08, EU:C:2009:475, bod 28), není relevantní pro určení soudní příslušnosti soudu, kterému byla předložena taková věc, jako je věc, o níž se jedná v původním řízení.
- 24 V situaci, jako je situace ve věci v původním řízení, kdy údajná škoda spočívá v porušení autorských práv a s nimi souvisejících práv zveřejněním na určitých internetových stránkách fotografií bez souhlasu jejich autora, je totiž třeba za příčinnou událost považovat spuštění technického postupu vedoucího ke zveřejnění fotografií na uvedené internetové stránce. Skutečnost vedoucí k případnému porušení autorských práv tedy spočívá v jednání majitele uvedené stránky (obdobně viz rozsudek *Wintersteiger*, C-523/10, EU:C:2012:220, body 34 a 35).

- 25 Ve věci, jako je věc v původním řízení, může k činnosti nebo nečinnosti, která může způsobit takové porušení, dojít pouze v místě, kde se nachází sídlo společnosti EnergieAgentur, jelikož poslední uvedená tam přijala a realizovala rozhodnutí zveřejnit fotografie na určitých internetových stránkách. Je přitom nesporné, že se toto sídlo nenachází v členském státě, v němž se nachází předkládající soud.
- 26 Z toho plyne, že za okolností, jako jsou okolnosti ve věci v původním řízení, došlo k příčinné události v sídle uvedené společnosti, a tudíž nelze konstatovat, že soud, k němuž byla žaloba podána, je příslušný.
- 27 Zadruhé je tedy třeba zkoumat, zda takový soud může být příslušný na základě místa, kde se tvrzená škoda projevila.
- 28 Je tedy třeba určit podmínky, za kterých se – pro účely čl. 5 bod 3 nařízení č. 44/2001 – projevila nebo se může projevit škoda způsobená údajným porušením autorských práv ve členském státě jiném, než v kterém žalovaný přijal a realizoval rozhodnutí zveřejnit fotografie na určitých internetových stránkách.
- 29 V tomto ohledu již Soudní dvůr uvedl, že nejen že se místo, kde se projevila škoda ve smyslu uvedeného ustanovení, může lišit v závislosti na povaze práva, které bylo údajně porušeno, ale i riziko, že se škoda projeví v určitém členském státě, existuje za podmínky, že právo, které bylo údajně porušeno, je v tomto členském státě chráněno (viz rozsudek Pinckney, EU:C:2013:635, bod 32 a 33).
- 30 Ohledně uvedeného druhého aspektu, tvrdí P. Hejduk v původní věci, že z důvodu zveřejnění jejích fotografií na internetových stránkách společnosti EnergieAgentur došlo k porušení jejích autorských práv. Je nesporné, jak vyplývá zejména z bodu 22 tohoto rozsudku, že práva, kterých se dovolává, jsou v Rakousku chráněna.
- 31 Pokud jde o možnost, že se škoda projeví v jiném členském státě než ve státě, kde má společnost EnergieAgentur sídlo, uvedená společnost zdůrazňuje, že její internetové stránky, na kterých byly sporné fotografie zveřejněny, provozovaná v německé doméně nejvyšší úrovně, tedy „.de“, není určena pro Rakousko, a že v důsledku toho se škoda neprojevila v posledně uvedeném členském státě.
- 32 V tomto ohledu vyplývá z judikatury Soudního dvora zejména, že na rozdíl od čl. 15 odst. 1 písm. c) nařízení č. 44/2001, který byl vyložen v rozsudku Pammer a Hotel Alpenhof (C-585/08 a C-144/09, EU:C:2010:740), čl. 5 odst. 3 uvedeného nařízení nevyžaduje, aby byly dotčené internetové stránky „zaměřeny“ na členský stát sídla soudu, jemuž byl předložen spor (viz rozsudek Pinckney, EU:C:2013:635, bod 42).
- 33 Pro účely určení místa vzniku škody s cílem určit soudní příslušnost na základě čl. 5 bod 3 nařízení č. 44/2001 tudíž není důležitá skutečnost, že internetové stránky dotčené ve věci v původním řízení nejsou směřovány na členský stát, kde má sídlo soud, jemuž byl předložen spor.
- 34 Za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, je tedy třeba mít za to, že projevy škody nebo možnost, že se škoda projeví, vyplývají ze skutečnosti, že v členském státě, kde má sídlo soud, jemuž byl předložen spor, jsou prostřednictvím internetových stránek společnosti EnergieAgentur dostupné fotografie, s nimiž se pojí práva, kterých se dovolává P. Hejduk.
- 35 Je třeba uvést, že otázka rozsahu škody tvrzené P. Hejduk patří do přezkumu věci samé, a není tedy relevantní ve stadiu ověření soudní příslušnosti.
- 36 Je nicméně třeba připomenout, že pokud se ochrana autorských práv a práv s nimi souvisejících poskytovaná členským státem, v němž má sídlo soud, k němuž byla podána žaloba, vztahuje pouze na území daného členského státu, je soud, kterému byla žaloba předložena na základě místa, kde se projevila tvrzená škoda, příslušný pouze k rozhodnutí o škodě způsobené na území uvedeného členského státu (v tomto smyslu viz rozsudek Pinckney, EU:C:2013:635, bod 45).

- 37 Soudy jiných členských států totiž zůstávají s ohledem na čl. 5 bod 3 nařízení č. 44/2001 a zásadu teritoriality v zásadě příslušné k rozhodování o škodě způsobené na autorských právech a právech souvisejících s autorským právem na území svých členských států, neboť mají nejlepší předpoklady k tomu, aby jednak posoudily, zda byla tato práva zaručená dotyčným členským státem skutečně porušena, a jednak určily povahu způsobené škody (v tomto smyslu viz rozsudek Pinckney, EU:C:2013:635, bod 46).
- 38 S ohledem na všechny předcházející úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že čl. 5 bod 3 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě tvrzeného porušení práv souvisejících s autorským právem zaručených členským státem, v němž má sídlo soud, k němuž byla podána žaloba, je tento soud na základě místa, kde se škoda projevila, příslušný k projednání žaloby na určení odpovědnosti za škodu způsobenou na uvedených právech zveřejněním chráněných fotografií na internetových stránkách přístupných v obvodu jeho příslušnosti. Tento soud je příslušný pouze k rozhodnutí o škodě způsobené na území členského státu, kde má sídlo.

### **K nákladům řízení**

- 39 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

**Článek 5 bod 3 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, musí být vykládán v tom smyslu, že v případě tvrzeného porušení práv souvisejících s autorským právem zaručených členským státem, v němž má sídlo soud, k němuž byla podána žaloba, je tento soud na základě místa, kde se škoda projevila, příslušný k projednání žaloby na určení odpovědnosti za škodu způsobenou na uvedených právech zveřejněním chráněných fotografií na internetových stránkách přístupných v obvodu jeho příslušnosti. Tento soud je příslušný pouze k rozhodnutí o škodě způsobené na území členského státu, kde má sídlo.**

Podpisy.